

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Retningslinjer for Orkland kommune

2024

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift.

Overordna kriterier

Tilskudd kan innvilges foretak som oppfyller vilkårene for produksjonstilskudd, og eiere av landbrukseiendommer dersom det foregår en slik produksjon på eiendommen.

Søknadsprosessen

- Søknad om tilskudd leveres elektronisk via Altinn. Informasjon om ordningen og søknaden finnes på www.landbruksdirektoratet.no
- Søknaden skal inneholde kart, prosjektplan (gjerne med bilder), kostnadsoverslag og finansieringsplan. Legg ved målsatte tegninger i forbindelse med bygningsrestaurering.
- Søknadsfrist er **1. april og 1. september**. Det er løpende saksbehandling før søknadsfrist av søknader som omfatter tiltak med første prioritering i kommunens retningslinjer.

Prioritering

Første prioritet:

- Tiltak for å redusere avrenning til vann
- Tiltak for å redusere utslipp til luft
- Fjerning av fremmede arter
- Tiltak for å bevare eller øke biologisk mangfold
- Tiltak for å få til drift på gammel kulturmark
- Opptak og fjerning av piggråd/gammelt gjerde

Andre prioritet:

- Tiltak for friluftsliv
- Tiltak rundt aktiv setring, inkludert bygninger
- Tiltak for å redusere mengde rundballeplast på avveie

Tredje prioritet:

- Tiltak for andre kulturminner og kulturmiljøer

Maksimalt 150 000 kroner i tilskudd per bruk per år, fellestiltak kan få for to bruk.

Tiltak som har en total kostnad på mindre enn kr 10 000 er lavt prioritert.

Tiltak som er påbegynt eller gjennomført før det søkes vil normalt ikke være berettiget tilskudd.

Tilskuddssatser

Mål	Eksempel på tiltak med mer	Tilsk.sats
PLANLEGGINGS- OG TILRETTELEGGINGSPROSJEKT:		
Legge forholdene til rette for større helhetlige prosjekter over større områder. Bør lede fram til gode og konkrete tiltak.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planlegging og organisering av fellestiltak ▪ Prosjektarbeid ▪ Kartleggingsarbeid ▪ Skjøtselsplaner 	30 -100 %
KULTURLANDSKAPSTILTAK		
<p>Kulturlandskap</p> <p>Ta vare på og utvikle jordbrukets kulturlandskap.</p> <p>Ta vare på variasjonen i jordbrukets verdifulle kulturlandskap.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rydding og istandsetting av gammel kulturmark. ▪ Inngjerding av gammel kulturmark, permanent gjerde ▪ Opptak og fjerning av piggtråd/gammelt gjerde ▪ <i>Gjerding</i> mot utmark (felles), permanent gjerde ▪ Nofence <ul style="list-style-type: none"> ○ I forbindelse med rydding av gammel kulturmark som holder på å gro igjen (ikke berettiget tilskudd hvis man får produksjonstilskudd på omsøkt areal) ○ Holde i hevd spesielt viktig kulturlandskap 	<p>Inntil 50 %</p> <p>Inntil 50 %</p> <p>inntil 20 kr/m</p> <p>Inntil 50 %</p> <p>Inntil 50 %, maks kr 40 000</p>
<p>Biologisk mangfold (Skjøtselsplan bør kreves)</p> <p>Ta vare på og skjømte biologisk verdifulle arealer i jordbruket.</p> <p>Bedre status for truede arter i jordbruket.</p> <p>Øke bruk og vern av jordbrukets genetiske ressurser.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rydding av utvalgte naturtyper, trua naturtyper og biologisk verdifulle arealer ▪ Inngjerding av areal med biologisk mangfold, permanent gjerde ▪ Fjerning av fremmede skadelige arter, spesielt ved vassdrag ▪ Tiltak som legger til rette for pollinerende insekter. Kan være restaurering, skjøtsel og etablering av leveområder, matsøk og skjul ▪ Nofence for å ta vare på biologisk mangfold 	<p>50 – 100 %</p> <p>Inntil 70 %</p> <p>40 – 60 %</p> <p>40 – 60 %</p> <p>Inntil 50 %</p>
<p>Kulturminner og kulturmiljøer</p> <p>Bedre tilstanden til kulturminner og kulturmiljøer i jordbruket.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sette i stand, og holde synlig spor i landskapet etter tidligere tiders jordbruksdrift og bosetting, slik som verneverdige bygninger, gravminner, steingjerder, boplasser, rydningsrøyser mm 	<p>Inntil 35 %, maks kr 100 000</p>

<p>Friluftsliv</p> <p>Bedre allmennhetens tilgang til jordbrukslandskapet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Etablering, utbedring, rydding og vedlikehold av stier og turveier i jordbruksområder ▪ Merking av ferdselsårer og utarbeidelse av enkel informasjon ▪ Investeringer i adkomst, porter, gjerdeklyv og annen tilrettelegging 	<p>Inntil 50 %</p>
<p>FORURENSNINGSTILTAK:</p>		
<p>Avrenning til vann</p> <p>Ingen vannforekomster i jordbruksdominerte områder skal få dårligere tilstand.</p> <p>Bedre tilstanden for de mest utsatte vannforekomstene i jordbruksdominerende områder.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utbedring av hydrotekniske anlegg. Kan omfatte for eksempel kanaler, lukkingsanlegg, rørgater med inntakskummer, nedløpskummer, utløp mm. Omfatter ikke utbedring av vanlig drenering ▪ Gjenåpning av bekkelukkinger ▪ Erosjonssikring i/langs vassdrag, som steinsetting ▪ Vegetasjonssoner/kantsoner langs vassdrag ▪ Flomdempende tiltak ▪ Etablering og vedlikehold av fangdammer, renseparker og våtmarker som et økologisk rensetiltak ▪ Miljøplantinger (stedegne arter) ▪ Anlegge kompostplass ▪ Anlegge rundballelager for å unngå avrenning 	<p>Inntil 70 %</p> <p>Inntil 70 %</p> <p>Inntil 50 %</p> <p>Inntil 50 %</p> <p>Inntil 50 %</p> <p>Inntil 70 %</p> <p>Inntil 50 %</p> <p>Inntil 50 %</p> <p>Inntil 50 %</p>
<p>Utslipp til luft</p> <p>Redusere utslipp av ammoniakk og klimagasser fra jordbruket.</p> <p>Øke opptak av karbon i jord.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Permanent dekke over utvendig gjødselkum for å redusere utslipp til luft ▪ Andre tiltak for å redusere klimagasser og utslipp til luft 	<p>Inntil 35 %</p>
<p>Redusere mengde rundballeplast på avveie.</p> <p>Redusert behov for transport av rundballeplast.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emballasjepresse for rundballeplast ▪ Container for å samle løs rundballeplast 	<p>Inntil 25 %, maks Kr 10 000</p>

Veiledende priser ved søknad

Type arbeid	Veiledende pris
Egeninnsats, dugnad og lignende ulønnet arbeidsinnsats	Inntil kr. 350/ time
Tillegg for bruk av motorsag/ryddesag	Inntil 50 kr/ time
Tillegg for bruk av motorslåmaskin	Inntil 50 kr/ time
Tillegg for bruk av traktor m. redskap	Inntil 450 kr/ time
Gravemaskin inklusiv fører	Under 8 tonn: 800 kr/time Under 12 tonn: 1000 kr/ time Over 12 tonn: 1200 kr /time
Rydding av gammel kulturmark (verdi av ved/tømmer skal trekkes fra)	Noe gjengrodd: Inntil 1000 kr/daa Middels gjengrodd: Inntil 2000 kr/ daa Sterkt gjengrodd: Inntil 3000 kr/ daa
Oppsetting av gjerder	Elektrisk gjerde/vaier: Inntil 50 kr/meter Netting: Inntil 100 kr/meter
Restaurering av steingjerde	Inntil 250 kr/meter
Grinder og gjerdeklyv	Grind: kr 1500/stk Gjerdeklyv: kr. 1000/stk